

अर्चति (wie eben) adj. *tönend* (wiehernd oder brüllend): अर्चयेधुनो-
यो न वीरा: RV. 6, 66, 10.

अर्चय्य adj. *zu preisen*: अर्चयेधु मधवा नृपय उक्थे: RV. 6, 24, 1. —
Von einem auf 1. अर्च्य zurückgehenden nom. अर्चत्र *Preis, Lob*.

अर्चद्भूम (अर्चत् + धूम) adj. *glänzenden Rauch habend*: अर्चय: RV. 10,
46, 6.

अर्चन (von 1. अर्च) 1) adj. *f. preisend, lobsingend*: अर्चनी Nir. 1, 8.
tönend, s. d. folg. Wort. — 2) n. *Verehrung*: नभ्यनन्दतयार्चनम् MBh.
3, 10190 (11090 gedr.). सुरा° Jāgñ. 1, 209. KATHās. 26, 205. PAÑĀT. I,
347. Vop. 3, 7. — 3) f. °ना dass. GĀTāDH. गुरुदेवद्विजानां नित्यार्चनागुणाः
RĀGAVALLABHA im ÇKDR.

अर्चनीनम् (अर्चन + अर्चनम्) m. (der einen tönenden Wagen hat) N. pr.
eines Rshi: सुतं सोमं न कृत्तिभिरा पञ्चिर्धावतं नरा विप्रतावर्चनानसम्
RV. 5, 64, 7. अर्चस्त्य: श्यावाश्व: सोमैर्धर्चनानाः AV. 18, 3, 15. Verz. d. B.
H. 88, 2, v. u.

अर्चनीय (von 1. अर्च) adj. *zu ehren, verehrungswürdig*: अर्चिता चार्च-
नीयानाम् R. 5, 32, 7. Hip. 1, 40. त्रगदर्चनीय BHATT. 2, 20.

अर्चत् 1) part. praes. von अर्च. — 2) m. ein aus RV. 10, 149, 5 erschlos-
senes N. pr. Nir. 10, 32. Ind. St. 1, 294, 2.

अर्चा (wie eben) f. 1) *Verehrung* Vop. 26, 192, v. l. AK. 2, 7, 34. 3, 4, 70.
TRIK. 3, 3, 74. H. 447. an. 2, 55. MED. k. 1. लोकः पच्यमानश्चतुर्भिर्धर्मैर्ब्रा-
ह्मणं भुक्त्यर्थया च दानेन चाभ्येतया चावध्यतया च ÇAT. Br. 11, 5, 3, 1.
R. 2, 32, 13. देवतार्चा 71, 37. M. 3, 74. KATHās. 26, 229. Vop. 3, 10. Statt
चितार्चाय KATHās. 23, 140 ist wohl चितार्चया zu lesen. — 2) *ein zur Ver-
ehrung bestimmtes Bild, Götterstatue* AK. 2, 10, 36. TRIK. 3, 3, 74. H.
1463. an. 2, 55. MED. k. 1. VARĀHA-P. in Verz. d. B. H. No. 483. fg.

अर्चि (von 1. अर्च) m. *Strahl, Flamme* des Feuers, der Morgenröthe
u. s. w.) Uṇ. 2, 104. (उषाः) यस्य हस्तो अर्चयः प्रति भद्रा अर्चत RV. 1,
48, 13. उदग्ने अर्चयस्तव प्रुक्ता धावत ईरते। तव ज्योतिर्ऽर्चयः 8, 44, 17.
स माया अर्चिना पदास्तृणात्राकृमाहृक्त् 41, 8. 1, 44, 12. 36, 3, 20. 4, 6, 10.
5, 6, 7. 9, 5. 17, 3. 10, 140, 1. VS. 12, 32. य एष एतस्मिन्माडले ऽर्चिर्द्विष्यते
तानि सामानि MAHĀNĀR. Up. (vgl. Ind. St. 2, 94, 1). आसन्ननिर्वाणः प्रदीपार्चि-
रिवोषसि (अर्चिस् ist f. n.) RAGH. 12, 1. सार्चिज्जालाकुलम् R. 4, 10, 20. Hier-
her oder zu अर्चिस् gehören RV. 10, 16, 4. AV. 1, 23, 2. 12, 1, 51. —
f.: तपुर्ग्रामिर्ऽर्चिभिः AV. 8, 3, 23, wobei jedoch zu bemerken ist, dass
die entspr. Stelle RV. 10, 87, 23 das f. ऋष्टिभिः liest. — Vgl. अर्चिस्.

अर्चिकेतु (अ° + के°) m. N. pr. LALIT. 168.

अर्चितरु (von 1. अर्च) m. *Verehrer*: अर्चिता चार्चनीयानाम् R. 5, 32, 7.

अर्चितेन् (von अर्चित, part. praet. pass. von 1. अर्च) adj. *verehrend*,
mit dem loc. gaṇa इष्टादि.

अर्चिन् (von 1. अर्च) 1) adj. *singend*, von den Marut RV. 2, 34, 1. आ-
यत्या उषसे अर्चिने गुः 5, 43, 1. Vgl. अर्किन्. — 2) m. N. pr. eines Man-
nes Verz. d. B. H. 39, 23.

अर्चिनेत्राधिपति (अर्चि-नेत्र + अधि°) m. N. pr. eines Jaksha Lex.
sansk. tib. 88.

अर्चिर्मत् (von अर्चि) adj. 1) *strahlend, flammend*: die Aṣvin RV. 10, 61,
15. यदर्चिर्मत् MUNḍ. Up. 2, 2, 2. — 2) m. N. pr. LALIT. 166.

अर्चिर्वत् (wie eben) adj. dass.: नत्त्रम् RV. 7, 81, 2. पवित्रम् 9, 67, 24.

अर्चिष्मत् (von अर्चिस् 1) adj. *strahlend, flammend* R. 5, 73, 54. VIKR.
43. — 2) m. *Feuer* H. 1098. *der Gott des Feuers* HARIV. 7220. — 3) f.
°ती Name einer der 10 Erden bei den Buddhisten Vjāpi zu H. 233.

अर्चिस् (von 1. अर्च) 1) *Strahl, Flamme* (des Feuers, der Sonne, Mor-
genröthe u. s. w.) Uṇ. 2, 104. f. n. SIDDH. K. 230, a, ult. AK. 1, 1, 4, 52.
3, 4, 73. 111. 232. TRIK. 3, 3, 20. H. 99. 1102. an. 2, 575. MED. s. 14. नि-
क्ताभिरुक् नत्त्रमर्चिषा ब्रह्मणाभवन्। अग्निर्वनेषु रोचते RV. 8, 43, 8. यत्ते
पवित्रमर्चिष्यमे विन्तमत्तरा 9, 67, 23. उत्सूया वृद्धोऽर्चिष्येत 7, 62, 1. 1,
92, 5. 137, 1. 4, 7, 9. 5, 17, 3. 79, 9. 8, 7, 36. 10, 87, 2. 11. 14. 17. AV. 2, 19,
3. 5, 29, 15. 8, 3, 25. 6, 32, 3. 11, 5, 13. u. s. w. ÇAT. Br. 6, 2, 2, 32. 4, 2, 2.
2, 3, 2, 12. 10, 5, 1, 5. u. s. w. BRH. Ār. Up. 6, 2, 9. 2, 3, 6 (अर्चिर्ऽर्चिः). Hip.
1, 49. R. 3, 60, 12. 5, 12, 41. 13, 32. 75, 6. 6, 36, 117. RAGH. 3, 14. KUMĀRAS.
2, 20. Vid. 97. Während in den Saṁhitā's sich durch keine gramma-
tische Form oder Construction das f., wohl aber das n. (अर्चिषि) nach-
weisen lässt, haben wir in allen bis jetzt angeführten Stellen aus der
späteren Zeit kein entschiedenes n., wohl aber bietet sich das f. mit Si-
cherheit dar in folgenden Formen: नैशम्यार्चिर्कृतभुज इव च्छिन्नभूयिष्ठधूमा
VIKR. 8. अर्चिषम् KHĀND. Up. 4, 13, 5. स्वयार्चिषा INDR. 1, 35. सतार्चिषः
nom. pl. MUNḍ. Up. 2, 1, 8. PRAÇNOP. 3, 5. H. 1102. 1099. Sch. R. 1, 73, 14.
4, 32, 13. VIKR. 6, 18. Als ausgesprochenes n. erscheint अर्चिस् ÇAT. Br. 6,
2, 2, 32. BRH. Ār. Up. 6, 2, 15. JĀgñ. 3, 193. Vgl. अर्चि. — 2) f. N. pr. die
Gemahlin Kṛṣṇācva's und Mutter Dhūmaketu's Bhāg. P. in VP. 123,
N. 26.

अर्च्य (wie eben) adj. Vop. 26, 17. 13. *zu verehren, verehrungswürdig*
H. 446. अर्च्यो नः पुरुषोपकारबलिभिर्देवा मकुभैरवः PRAB. 54, 4. त्वया मम
च कुक्षो ऽर्च्यः Vop. 3, 10. अर्चयिष्ये ऽहमर्च्यं त्वाम् MBh. 1, 3203. RAGH. 2,
10. BHATT. 6, 70.

1. अर्क्, ऋक्ति (nach NAIGH. 2, 14 und Veda-Texten; nach den Gram-
matikern hätte man ऋक्ति erwartet, da ऋक् an Stelle von ऋ der ersten
Klasse auftritt), arch. auch अर्कति; nur im praes. potent, imperat. und
imperf. (ep. आनर्क्त) im Gebrauch und von den Grammatikern als Sub-
stitut von ऋ (अर्) angesehen. DMĀTUP. 22, 38. P. 7, 3, 78. Vop. 8, 70. 1) ge-
hen NAIGH. DHĀTUP. Vop. आर्कन्वाम मृगाः कुक्षाः BHATT. 17, 10. — 2) *feind-
lich entgetreten, angreifen*: य उ एनं हिनस्ति स्वां स योनिमृक्ति
ÇAT. Br. 14, 4, 2, 23 = BRH. Ār. Up. 1, 4, 11. मन्युस्तन्मन्युमृक्ति M. 8, 351.
आर्कनुक्तरयं रणे MBh. 4, 1059. शैरः — सर्वानर्क्त 3, 11716. रावणो राम-
मानर्कृत्तमूलासिवृष्टिभिः 16375. med.: आर्कितो बाहुसंरम्भात्केशकेशि
रधारयि 4, 1056. — 3) *auf Jmd oder Etwas stossen, in oder auf Etwas
gerathen, erreichen, erlangen, theilhaftig werden* (meist zum Schaden):
वाचास्तेनं शरैव ऋक्त्तु RV. 10, 87, 15. कर्तारं बन्ध्वृक्त्तु AV. 10, 1, 3. 4,
19, 6. 5, 14, 11. 6, 26, 3. ÇAT. Br. 2, 6, 2, 1. यत्रारं ब्राह्मणस्यान्वेयणा तदे-
नमर्कति (dort suche ihn zu treffen) KHĀND. Up. 4, 1, 7. एतत्स ऋक्त्तु
AV. 5, 10, 1. स ह वाव तामार्तिमृक्ति AIR. Br. 2, 31. मनश्च ग्लानिमृक्त्-
ति M. 1, 53. दोषम् 2, 93. आर्तिम् 8, 115. चाडालपुक्ताशानां च ब्रह्मका यो-
निमृक्ति 12, 55. पतनम् JĀgñ. 3, 219. ब्रह्मनिर्वाणम् BHAG. 2, 72. शान्तिम्
3, 29. मृत्युमृक्ति MBh. 3, 2166 (N. 4, 7: अर्कति). नाशमर्कति 84. पुत्रशोकं
यथा नर्कत् R. 2, 38, 16. नाशमृक्त्युः MBh. 4, 907. वरामर्कत् 1, 3161. — 4)
zu Theil werden, mit dem acc. der Person: मयं ते शुर्गृक्त्तु VS. 13, 47.